

Тема 1: Предмет і принципи історії психології

Питання семінару:

1. Розкрийте сутність предмету і об'єкту історії психології.
2. Визначення історії психології як наукової дисципліни.
3. Основні етапи у розвитку психології як науки.
4. Функції та завдання історії психології.
5. Розкрийте сутність основних принципів історії психології.
6. Характеристика категоріального складу психології.
7. Характеристика факторів, що впливають на розвиток історії психології.

Індивідуальне завдання:

1. Історія застосування знака «пси» для позначення науки психології.
2. Історія походження терміну «психологія».
3. Методи вивчення історії психології.
4. Місце історії психології в системі психологічних дисциплін та її зв'язок з іншими науками.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П.Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 2. Розвиток психології в період Античності. Перші та провідні психологічні теорії.

Питання семінару:

8. Загальна характеристика періодів Античності..
9. Характеристика та представники Мілетської та Єлійської школи..
10. Охарактеризуйте основні психологічні ідеї Піфагора. Його вклад у розвиток психодіагностики.
11. Охарактеризуйте основні психологічні ідеї Геракліта.
12. Охарактеризуйте основні психологічні ідеї Демокріта. Його погляди щодо виховання дітей.
13. Охарактеризуйте основні психологічні ідеї Гіппократа.
14. Сократ та його теорії. Принципи Сократівської бесіди.
15. Основні теорії, діяльність та наукові праці Платона. Будова душі у Платона
16. Функції душі, проблеми психології пізнання за Аристотелем.

Індивідуальне завдання:

1. Уявлення про душу в донауковий період.
2. Передумови виникнення психологічної думки в період Античності.
3. Зміст теорії анімізму.
4. Зміст теорії гілозоїзму.
5. Законспектувати трактат Аристотеля «Про душу».

Список рекомендованої літератури:

Базова

3. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П.Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
4. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

5. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
6. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
7. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
8. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 3: Психологічні думки епохи еллінізму

Питання семінару:

1. Загальна характеристика періоду еллінізму та його вплив на розвиток психологічних ідей.
2. Визначте перспективні та руйнівні аспекти поглядів кініків..
3. Особливості навчання у школі кініків.
4. Епікур та його школа.
5. Психологічні погляди Епікура.
6. Школа стоїків.
7. Психологічні погляди стоїків.

Індивідуальне завдання:

1. Представники школи стоїків.
2. Конфуціанство: шлях до людинолюбства.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П. Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 4: Арабська психологія, психологія у період пізнього середньовіччя та Відродження.

Питання семінару:

8. Схарактеризуйте основні передумови «прориву» арабської психології.
9. Розкрийте сутність теорії Авіценни.
10. Основні теорії Аввероеса.
11. Психологічні погляди Альгазени.
12. Основні ідеї Ібн Сіна щодо психофізіологічного розвитку.

13. Визначте внесок Авіценни у розвиток експериментальної психології.
14. Загальна характеристика філософсько-психологічної думки періоду Середньовіччя.
15. Сутність поняття «схоластика».
16. Хома Аквінський: життя і учіння.
17. Вільям Оккам та його ідеї.
18. Роджер Бекон та його ідеї.
19. Загальна характеристика розвитку психології у період відродження.
20. Розкрийте сутність теорії Хуана Луїса Вівеса.
21. Визначте основні ідеї теорії Хуана Урте. Його внесок у розвиток диференційної психології.
22. Внесок Нікколо Макіавеллі у розвиток психологічного знання.

Індивідуальне завдання:

1. Внесок Альгазени у розвиток уявлень про роботу зорового аналізатора.
2. Основні психологічні ідеї Августина Аврелія.
3. Я.А. Коменський - видатний педагог і психолог епохи Відродження.
4. Психологічні ідеї Леонардо да Вінчі.

Список рекомендованої літератури:

Базова

3. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С. Корольчук, П.П. Криворучко. – К.: Ельга; Ніка-Центр, 2010. – 248с.
4. Жуков С.М. Історія психології: навч. посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

5. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
6. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
7. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
8. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XX века / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 5: Розвиток психологічної науки в Новий час.

Перші теорії Нового часу: Ф.Бекон, Р. Декарт.

Раціоналізм, сенсуалізм: Б.Спіноза, Г.Лейбніц, Дж.Локк.

Питання семінару:

23. Схарактеризуйте особливості розвитку психології у період Нового часу.
24. Розкрийте сутність напрямку раціоналізму. Назвіть представників.
25. Розкрийте сутність напрямку емпіризму. Назвіть представників.
26. Схарактеризуйте психологічні погляди Ф. Бекона.
27. Визначте внесок Р. Декарта у розвиток психології.
28. Схарактеризуйте психологічні погляди Б. Спінози.
29. Визначте внесок Г. Лейбніца у розвиток психології.
30. Проаналізуйте теорію Дж. Локка та визначте його внесок у психологію та педагогіку.

Індивідуальне завдання:

1. Конспект лекцій (питання семінару).
2. Ідеї Т. Гоббса про психічне життя.
3. Висвітлити ідеї Г. Лейбніца щодо «малих» перцепцій та «аперцепції».

Список рекомендованої літератури:

Базова

5. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П.Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
6. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

9. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
10. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
11. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
12. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 6: Психологічна думка епохи Просвітництва, розвиток асоціативної психології, структуралізму, функціоналізму.

Питання семінару:

1. Схарактеризуйте загальну характеристику психологічної науки у період (XVIII – XIX ст.).
2. Надайте характеристику психологічним поглядам Жюльєна де Ламетрі.
3. Визначте основні психологічні ідеї сенсуалістичної теорії Е. де Кондильяка
4. Висвітліть психологічні погляди П. Кабаніса.
5. Проаналізуйте вчення про розвиток дитини Ж-Ж. Руссо.

6. Проаналізуйте вчення та внесок Д. Берклі, Д. Юма, Д. Гартлі у розвиток психології як науки.
7. В чому вбачав задачі психології Е. Тітченер? Яким чином був удосконалений метод інтроспекції в структуралізмі?
8. Що таке «потік свідомості» у теорії В. Джемса?

Індивідуальне завдання:

4. Психологічні ідеї Х. Вольфа.
5. Внесок І. Канта у розвиток психології як науки.
6. Надати філософсько-психологічне тлумачення поняттю «асоціація».
7. Визначити переваги та недоліки асоціанізму.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П.Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 7. Розвиток Вюрцбургської школи та експериментальної психології.

Питання семінару:

1. Внесок Г.Спенсера у розвиток експериментальної психології.
2. Діяльність В.Вундта як засновника експериментальної психології.
3. Які основні відкриття були зроблені О. Кюльпе та його співпрацівниками.
4. Внесок Ф. Гальтон у розвиток психологічної науки.
5. Відкриття законів пам'яті Г.Еббінгаузом.
6. Діяльність Г.Гельмгольца: від психофізіології до термодинаміки.

Індивідуальне завдання:

1. Конспект лекції.

2. І.Сеченов: фізіолог як справжній психолог.
3. Г.Фехнер: відкриття законів психофізики.
4. К.Ушинський: спроба педагогічної психології.
5. С.Холл: зародження педології.
6. Ч.Дарвін: еволюційний принцип в психології.
7. Ч.Ломброзо: психопатологія геніїв і злочинців.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П.Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 8. Психоаналіз та його розвиток у ХХ ст.

Питання семінару:

1. Надайте загальну характеристику глибинній психології.
2. Визначте основні психологічні ідеї теорії З. Фрейда.
3. Розгляньте основні положення аналітичної психології К. Юнга.
4. Висвітліть основні аспекти індивідуальної психології А. Адлера.
5. Проаналізуйте розвиток психоаналізу у 30-50 роки: А.Фройд, Е.Фромм, Г.Салліван, К.Хорні.

Індивідуальне завдання:

1. Конспект лекції.
2. Порівняти погляди З. Фрейда, К. Юнга, А. Фройд. Зробити порівняльну таблицю.
3. Соціальне несвідоме Е.Фромма.
4. Структурний психоаналіз Жака Лакана.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П.Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.

3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).

2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.

3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.

4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 9. Психологічна теорія біхевіоризму. Внесок необіхевіористів Питання семінару:

1. Визначте основні психологічні ідеї теорії Дж. Уотсона.
2. Розгляньте виникнення і розвиток необіхевіоризму (Е. Толмен, К. Халл).
3. Висвітліть основні аспекти теорії оперантного біхевіоризму Б.Скіннера.
4. Познайомтесь та проаналізуйте теорію соціального научіння (А. Бандура).

Індивідуальне завдання:

1. Російський шлях у науці про поведінку: І.М.Сеченов, І.П.Павлов, В.М.Бехтерев, О.О.Ухтомський.
2. Порівняти погляди І. Павлова та Е. Торндайка. Зробити порівняльну таблицю

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П. Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.

2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.

3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).

2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.

3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.

Тема 10. Історія розвитку гештальтпсихології.

Питання семінару:

1. Надайте загальну характеристику гештальтпсихології.
2. Визначте основні психологічні ідеї М. Вергеймера.
3. Розгляньте основні дослідження В. Келера.
4. Висвітліть психологічні погляди К. Коффки.
5. Проаналізуйте особливості динамічної теорії К. Левіна.

Індивідуальне завдання:

1. Порівняти погляди представників гештальтпсихології. Зробити порівняльну таблицю.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Корольчук М.С., Історія психології: [Навч. посібник] / М.С.Корольчук, П.П. Криворучко.– К.:Ельга; Ніка-Центр, 2010.– 248с.
2. Жуков С.М. Історія психології: навч.посібник – К.: Кондор, 2009. – 232с.
3. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. Історія філософії в стислому викладі: [Навч. посібник] / Ю.П. Тарелкін, В.О. Цикін. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2009. – 225 с.

Допоміжна

1. Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов / А.Н. Ждан. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Академический Проект, 2004 г. - 576 с. - («Gaudeamus», «Классический университетский учебник»).
2. Марцинковская Т.Д. История психологии: [Учебное пособие] / Т.Д. Марцинковская. – М.: Академия, 2008. – 544с.
3. Петровский А.В. История и теория психологии. Том 1. / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – Ростов-на-Дону : Издательство «Феникс», 1996. - 416 с.
4. Ярошевский М.Г. История психологии. От Античности до середины XXвека / М.Г. Ярошевский . - Издательство: Академия, 1996 г. – 416 с.